

Ερωτήματα προς τα κόμματα για τη διαχείριση του νερού εν όψει της προεκλογικής περιόδου (*)

Στα πλαίσια της καμπάνιας μας για την υπεράσπιση του νερού ως δημόσιου αγαθού και ενόψει των Εθνικών Εκλογών 2023 καλούμε τα κόμματα που θα συμμετάσχουν σε αυτές να τοποθετηθούν στα παρακάτω ερωτήματα:

1. Ποια η θέση σας για την μεταφορά των μετοχών των ΕΥΔΑΠ-ΕΥΑΘ, από το Υπερταμείο στο Ελληνικό Δημόσιο έως τις 23/12/2023 σε υλοποίηση των αποφάσεων 190 & 191 /2022 της ολομέλειας του ΣτΕ και της απόφασης 7/2023 της Επιτροπής Συμμόρφωσης;
2. Ποια η θέση σας για την μεταφορά στο Δημόσιο του 11,33% των μετοχών της ΕΥΔΑΠ και του 24,02% της ΕΥΑΘ που βρίσκονται στην κατοχή του ΤΑΙΠΕΔ;
3. α) Ποια η θέση σας σχετικά με την συνέχιση της παραμονής ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ στο χρηματιστήριο; β) Ποια η θέση σας για την επανένωση ΕΥΔΑΠ ΑΕ με την ΕΥΔΑΠ Παγίων και αντίστοιχα η ΕΥΑΘ ΑΕ με την ΕΥΑΘ Παγίων ώστε να υπάρχει ενιαίος οικονομικός και λειτουργικός κύκλος στη διαχείριση του κύκλου του νερού από τις πηγές έως τις βρύσες των σπιτιών σύμφωνα και με το σκεπτικό της απόφασης 1886/2022 του ΣτΕ;
4. Με το ν. 5037/2023 (ΦΕΚ 78/Α' /2023) θεσμοθετήθηκε Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων. Ποια είναι η θέση σας σχετικά με την διατήρηση, τροποποίηση ή κατάργηση του νόμου.
5. Ποια η θέση σας για τη μέθοδο κοστολόγησης – τιμολόγησης του αστικού ή του αγροτικού νερού, σύμφωνα με την απόφαση 2519/2022 του ΣτΕ ώστε να μην αντιμετωπίζεται το νερό ως εμπορικό προϊόν;
6. Ποια η θέση σας για την χρονική επέκταση της υπάρχουσας σύμβασης μεταξύ ΕΥΔΑΠ ΑΕ και ΕΥΔΑΠ Παγίων, ώστε να δοθεί η διαχείριση και λειτουργία του ΕΥΣ Αττικής στην ΕΥΔΑΠ, ώστε να υπάρξει συμμόρφωση με την απόφαση 1886/2022 του ΣτΕ;
7. Ποια η θέση σας και πώς θα ενεργήσετε για άμεσες στοχευμένες, μαζικές προσλήψεις τακτικού προσωπικού πλήρων δικαιωμάτων, σε όλους τους οργανισμούς ύδρευσης-αποχέτευσης-άρδευσης (ΕΥΔΑΠ-ΕΥΑΘ-ΔΕΥΑ), ώστε να αντιμετωπιστεί η υποστελέχωση των οργανισμών αυτών;
8. Ποια η θέση σας για την πρόταση να κατοχυρωθεί συνταγματικά η δημόσια ιδιοκτησία των οργανισμών ύδρευσης – αποχέτευσης και η μη κερδοσκοπική διαχείριση του κύκλου του νερού καθώς επίσης και η συνταγματική κατοχύρωση της καθολικής και απρόσκοπτης πρόσβαση όλων σε καθαρό πόσιμο νερό και υπηρεσίες αποχέτευσης ώστε να σταματήσουν οι διακοπές υδροδότησης στο οικιακό νερό λόγω οφειλών που πλήττουν κυρίως τα οικονομικά ασθενέστερα νοικοκυριά;

Παρακαλούμε οι απαντήσεις να σταλούν το αργότερο μέχρι την **Δευτέρα 8/5/2022**

στο: protovoulia.dimosio.nero@gmail.com

ώστε να παρουσιαστούν στη συνέντευξη τύπου της Πρωτοβουλίας την Τρίτη 9/5/2022

(*): Το παρόν ερωτηματολόγιο συνοδεύεται από το «**ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ - ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ (2)**» που τεκμηριώνει αναλυτικά τη νομική βάση των ερωτημάτων βάσει της επεξεργασίας που έγινε από τη ομάδα νομικής υποστήριξης.

Ερωτήματα προς τα κόμματα για τη διαχείριση του νερού εν όψει της προεκλογικής περιόδου

Στα πλαίσια της καμπάνιας μας για την υπεράσπιση του νερού ως δημόσιου αγαθού και ενόψει των Εθνικών Εκλογών 2023 καλούμε τα κόμματα που θα συμμετάσχουν σε αυτές να τοποθετηθούν στα παρακάτω ερωτήματα:

1. Πώς, και πότε, θα ενεργήσετε σχετικά με την υποχρέωση μεταβίβασης των μετοχών των ΕΥΔΑΠ-ΕΥΑΘ από το Υπερταμείο στο Ελληνικό Δημόσιο, καθώς και σχετικά με την υποχρέωση επιστροφής των μερισμάτων, που το Υπερταμείο έχει ήδη λάβει από τις ΕΥΔΑΠ-ΕΥΑΘ, σε συμμόρφωση προς το ακυρωτικό αποτέλεσμα των αποφάσεων 190 & 191 /2022 της Ολομέλειας του ΣτΕ και τις αποφάσεις 7 & 8/2023 της Επιτροπής Συμμόρφωσης ΣτΕ ;
2. Η εν λόγω μεταβίβαση των μετοχών πρέπει, κατά τη θέση του κόμματός σας, να αφορά μόνο σε ποσοστό 50%+1 των μετοχών (ελάχιστο ποσοστό υποχρεωτικής μεταβίβασης κατά τις ως άνω αποφάσεις του ΣτΕ) ή στο σύνολο των μετοχών που βρίσκονται στην, άμεση ή έμμεση, κατοχή του Υπερταμείου; Δηλαδή και τη μεταβίβαση του (επιπλέον του 50%+1) ποσοστού 11,33% των μετοχών της ΕΥΔΑΠ και 24,02% της ΕΥΑΘ που βρίσκονται στην κατοχή του ΤΑΙΠΕΔ (το οποίο και έχει ως αποκλειστικό σκοπό την πώληση των μετοχών σε ιδιώτες);
3. **α)** Πιστεύετε ότι οι ΕΥΔΑΠ-ΕΥΑΘ πρέπει να παραμείνουν στο Χρηματιστήριο Αθηνών ή, αντιθέτως, ότι πρέπει να εξέλθουν δια σχετικής δημόσιας πρότασης του πλειοψηφούντος μετόχου, ήτοι του Ελληνικού Δημοσίου, προς τους μειοψηφούντες ιδιώτες μετόχους με σκοπό την κατοχή από το Ελληνικό Δημόσιο του συνόλου του μετοχικού τους κεφαλαίου (όπως δηλ. ίσχυε μέχρι το 1999);
β) Σε περίπτωση που θεωρείτε ότι πρέπει να εξέλθουν από το Χρηματιστήριο, πιστεύετε ότι οι ΕΥΔΑΠ ΑΕ και ΕΥΔΑΠ Παγίων πρέπει να επανενωθούν με σκοπό την ενιαία διαχείριση του κύκλου του νερού (από τις πηγές μέχρι τις βρύσες, βλ. και ΣτΕ επτ. 1886/2022) από μία ενιαία ΕΥΔΑΠ (όπως δηλ. ίσχυε μέχρι το 1999);
4. Σύμφωνα με τη νομολογία του ΣτΕ, η υπηρεσία ύδρευσης και αποχέτευσης αποτελεί «δημόσια υπηρεσία ζωτικής σημασίας» (ΣτΕ επτ. 1886/2022), που παρέχεται «μονοπωλιακώς» από δημόσιες επιχειρήσεις που πρέπει να υπάγονται στον αποτελεσματικό έλεγχο του Δημοσίου δια της κατοχής τουλάχιστον της πλειοψηφίας του μετοχικού τους κεφαλαίου, το δε νερό αποτελεί «φυσικό αγαθό απαραίτητο για την επιβίωση του ανθρώπου» (ΟλΣτΕ 1906/2014, ΟλΣτΕ 190 & 191/2022) και δεν αποτελεί «εμπορικό προϊόν» (ΣτΕ επτ. 2519/2022 και Οδηγία 2000/60/ΕΚ). Από την άλλη πλευρά, ως γνωστόν, οι ρυθμιστικές αρχές έχουν ρόλο και λόγο ύπαρξης σε «ελεύθερες αγορές» με τη συμμετοχή και ιδιωτικών εταιρειών που ανταγωνίζονται μεταξύ τους. Το αυτό ισχύει και για τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ), όπως σαφώς συνάγεται και από τις διατάξεις των άρθρων 22 και 23 του ν. 4001/2011, σύμφωνα με τις οποίες η ΡΑΕ αποσκοπεί στην «ύπαρξη συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού και εν γένει την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς». Εν όψει των ανωτέρω, ποια η θέση σας σε σχέση με την πρόσφατη υπαγωγή, με τις διατάξεις του ν. 5037/2023, των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης στον έλεγχο Ρυθμιστικής Αρχής, και συγκεκριμένα στον έλεγχο της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας, όπως αυτή μετονομάστηκε σε Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων; Σε περίπτωση που συμφωνείτε με την εν λόγω υπαγωγή, πώς σχολιάζετε ότι, για πρώτη ίσως φορά σε νομοσχέδιο, εξέφρασαν άποψη περί της αντίθεσης των εν λόγω διατάξεων στη νομολογία του ΣτΕ, όχι μόνο ενδιαφερόμενοι φορείς, αλλά και η Ένωση Διοικητικών Δικαστών, ο Συνήγορος του Πολίτη και η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής;
5. Όσον αφορά ειδικότερα στην τιμολόγηση των υπηρεσιών ύδρευσης, σύμφωνα με την ΣτΕ επτ. 2519/2022, από τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ «και, ιδίως, τον δεδηλωμένο σκοπό αυτής, συνιστάμενο στη διασφάλιση της ποιότητας του ύδατος και τη διαχείριση αυτού όχι ως εμπορικού προϊόντος, αλλά ως κοινωφελούς αγαθού, προκύπτει ότι η εθνική πολιτική παροχής υπηρεσιών ύδρευσης, συμπεριλαμβανομένης και της τιμολόγησης αυτών, σχεδιάζεται από τα κράτη μέλη ως πολιτική παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, με βασικό κριτήριο την

επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της εν λόγω οδηγίας για την προστασία των εσωτερικών, επιφανειακών, παράκτιων και υπογείων υδάτων. Ειδικότερα, οι πολιτικές τιμολόγησης των υπηρεσιών αυτών σχεδιάζονται από τα κράτη μέλη με γνώμονα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (γεωγραφικά, κλιματολογικά κ.λπ.) και τις ειδικές συνθήκες της κάθε περιοχής (ήτοι, κατ' αρχήν σε επίπεδο λεκάνης απορροής ποταμού), συνεκτιμωμένων και των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών αποτελεσμάτων της ανάκτησης κόστους». Εν τούτοις, με τις διατάξεις των άρθρων 3, 11, 12, 34, 35 και 36, καθώς και με το Παράρτημα II, του ως άνω πρόσφατου ν. 5037/2023, καθορίστηκε πλαίσιο κανόνων τιμολόγησης, χωρίς να λαμβάνει υπ' όψιν τα ανωτέρω κριτήρια, δίνοντας, αντιθέτως, το κύριο βάρος στην υποχρέωση «ανάκτησης κόστους», που προφανώς θα οδηγήσει σε σταδιακή αύξηση των τιμολογίων. Είναι, μάλιστα, χαρακτηριστικό ότι, κατά προφανή παράβαση της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και με πρόδηλο σκοπό τη μη συμμόρφωση (και) προς την ΣτΕ επτ. 2519/2022, με τις διατάξεις αυτές καταργήθηκαν ακόμα και οι διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 3199/2003 και του άρθρου 8 και του Παραρτήματος IV του π.δ. 51/2007, που υποχρέωναν στην τιμολόγηση βάσει των χαρακτηριστικών της κάθε περιοχής (λεκάνης απορροής ποταμού) κατ' εφαρμογή της ανωτέρω Οδηγίας. Εν όψει των ανωτέρω, ποια η θέση σας σε σχέση με τις άνω διατάξεις του ν. 5037/2023 και πώς πρέπει, κατά τη γνώμη σας, να διαμορφωθούν οι κανόνες τιμολόγησης του νερού;

6. Με το άρθρο 114 του ν. 4812/2021 και τον, κατ' εφαρμογή του άρθρου αυτού, διαγωνισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, επιχειρήθηκε να παραχωρηθεί η διαχείριση του «Εξωτερικού Υδροδοτικού Συστήματος» Αττικής (ΕΥΣ) - το οποίο χαρίζει ζωή στον μισό πληθυσμό της Χώρας μέσω τριών τεχνητών και μίας φυσικής λιμνών - σε ιδιωτικές εταιρείες μέσω ΣΔΙΤ. Μετά την ακύρωση, με την απόφαση ΣτΕ επτ. 1886/2022, του εν λόγω διαγωνισμού, πιστεύετε ότι η ΕΥΔΑΠ πρέπει να εξακολουθεί να διαχειρίζεται το ΕΥΣ (όπως κάνει από ιδρύσεώς της); Σε καταφατική περίπτωση, πώς πιστεύετε ότι μπορεί να διασφαλιστεί ότι θα σταματήσουν οριστικώς τα σχέδια παραχώρησης της διαχείρισης του ΕΥΣ ή άλλων υδροδοτικών συστημάτων σε ιδιωτικές εταιρείες (όπως ήδη συμβαίνει σήμερα με εν εξελίξει διαγωνισμό για άλλο υδροδοτικό σύστημα, αυτό της Κέρκυρας);
7. Ποιά η θέση σας σε σχέση με την υποστελέχωση των ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ και ΔΕΥΑ και τον κίνδυνο αυτή να οδηγήσει βαθμιαία σε απαξίωσή τους και ακολούθως σε επιχειρηματολογία υπέρ της πλήρους ιδιωτικοποίησής τους (όπως έχει ήδη συμβεί με άλλες δημόσιες επιχειρήσεις);
8. Τα τελευταία δέκα χρόνια, απαιτήθηκε σκληρός αγώνας, πέντε (5) αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (3 της Ολομέλειας και δύο της μείζονος σύνθεσης του αρμοδίου Τμήματος) και δύο αποφάσεις της Επιτροπής Συμμόρφωσης του ΣτΕ, επειδή οι Κυβερνήσεις επιλέγουν (ενίοτε υπό την πίεση των δανειστών) την εισαγωγή ρυθμίσεων που κινούνται επιμόνως - ακόμη και κατ' ευθεία παράβαση των αποφάσεων της Δικαιοσύνης - στην κατεύθυνση της διαχείρισης του νερού ως αμιγώς εμπορικού προϊόντος. Ακόμη και σήμερα, αντιμετωπίζουμε την ίδια πολιτική, όπως αποδείχθηκε με την ως άνω υπαγωγή των υπηρεσιών ύδρευσης στη ΡΑΕ και την κατάργηση ρυθμίσεων που εφάρμοζαν την Οδηγία 2000/60/ΕΚ. Δεδομένου ότι η επόμενη Βουλή μπορεί να είναι Αναθεωρητική, πιστεύετε ότι πρέπει να εισαχθεί συνταγματική ρύθμιση, που θα θέσει οριστικό τέλος σε όλες αυτές τις προσπάθειες και θα κατοχυρώσει το νερό ως φυσικό αγαθό κοινής ωφέλειας, που πρέπει να παρέχεται αποκλειστικώς και μόνο από, τύπους και ουσία, δημόσιες ή δημοτικές επιχειρήσεις;

(**): Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί την αναλυτική νομική τεκμηρίωση, βάση της επεξεργασίας που έγινε από τη ομάδα νομικής υποστήριξης, και συνοδεύει το ερωτηματολόγιο «**ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ -ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΡΟ ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ 2023**